

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผล
ต่อการปฏิบัติงานตามข้อตกลงการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
Visionary The Visionary Leadership of School Administrators
Affecting Teachers' Performance Agreements in Educational
Institutions Under Ang thong Primary Educational Service Area Office

อนุศักดิ์ ด้วงโต*

Anusak Dungto

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Master of Art Education Administration Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

พรเทพ ฐัณณ*

Pornthep Ruphan

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ประเทศไทย

Education Administration Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Thailand.

Email: Anusakton25@gmail.com, drpornthep@aru.ac.th

Received: October 26, 2023

Revised: November 16, 2023

Accepted: November 20, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง (๒) เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามข้อตกลง การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง (๓) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำ เชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามข้อตกลงการปฏิบัติงานของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ปีการศึกษา ๒๕๖๕ จำนวน ๓๐๕ คน ได้มา โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้วิจัย คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วน ประมาณค่า ๕ ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการ วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

* พันจ่าอากาศตรีอนุศักดิ์ ด้วงโต Fs3 Anusak Dungto นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา Master of Art Education Administration มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.

** ผศ.ดร.พรเทพ ฐัณณ Asst.Prof.Dr.Pornthep Ruphan ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ Thesis Advisor.

ผลการวิจัยพบว่า (๑) ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก (๒) ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีการปฏิบัติงานตามข้อตกลงการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับมาก (๓) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างแรงจูงใจ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามข้อตกลงการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยสามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานตามข้อตกลง การปฏิบัติงานของครูได้ร้อยละ ๑๕

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์; การปฏิบัติงานของครู; ข้อตกลงการปฏิบัติงาน

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the visionary leadership of educational institution administrators; Under Ang Thong Primary Educational Service Area Office (2) to study teachers' work performance according to the work agreement Under Ang Thong Primary Educational Service Area Office (3) to study the visionary leadership of school administrators that affects teachers' performance according to the work agreement. Under Ang Thong Primary Educational Service Area Office. The sample group was educational institution administrators and teachers. under the jurisdiction of Ang Thong Primary Educational Service Area Office, academic year 2022, a total of 305 people were obtained by selecting a stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire with a 5-level rating scale. There were statistical values used in data analysis, including percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The results of the research were as follow (1) Educational institution administrators of Ang Thong Primary Educational Service Area Office There was a high level of visionary leadership. (2) Teachers under Ang Thong Primary Educational Service Area Office Work is performed according to the teachers' work agreement. The Overview was at a high level. According to the criteria of the Office of the Teacher Civil Service and Educational personnel commission (3) Visionary leadership of school administrators in creating motivation, affects teachers' performance according to the work agreement. under Ang Thong Primary Educational Service Area Office statistically significant at the .05 level,

together they predicted 39 percent of teachers' performance according to the work performance agreement.

Keywords : Visionary Leadership; Teachers' performance; Operating agreement

บทนำ

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับปฏิบัติการที่มีความสำคัญ โดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยมีครูเป็นปัจจัยที่สำคัญของการดำเนินงานในสถานศึกษา ครูจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของสถานศึกษา เพราะครูเป็นบุคลากรวิชาชีพที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา โดยต้องรอบรู้ทั้งเนื้อหาวิชา การจัดการเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี เป็นครูที่มีคุณภาพรักในวิชาชีพและพร้อมที่จะเรียนรู้พัฒนาตนเอง สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้พัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพสามารถแข่งขันกับโลกภายนอกและปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบันได้^๑

การปฏิบัติงานของครูตามข้อตกลงการปฏิบัติงานได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่งสายงาน การสอน โดยมีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียน การพัฒนาตนเอง การพัฒนาวิชาชีพ และงานอื่น ๆ โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กล่าวถึง มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้การประเมินวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการบูรณาการเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นให้ข้าราชการครูมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ และการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ สามารถปรับประยุกต์ แก้ไขปัญหา ริเริ่ม พัฒนา คิดค้น ปรับเปลี่ยนและสร้างการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อยกระดับและขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายและยุทธศาสตร์ที่สำคัญของประเทศ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงมีนโยบายให้ครูต้องปฏิบัติงาน ตามข้อตกลงการปฏิบัติงานครูอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้แก่ครู^๒

^๑ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, “แผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.bkkedu.in.th/> [๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖].

^๒ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, “คู่มือการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่ง และวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: https://otepc.go.th/images/00YEAR2564/03_PV1/1Mv9-2564.pdf [๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖].

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีภารกิจสำคัญในการในการบริหารสถานศึกษา สนับสนุน การทำงาน และการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์โลกปัจจุบัน ที่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพแก่ผู้เรียน และปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องเป็นบุคคลที่มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์จึงจะสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่จุดหมายปลายทางที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดอนาคตของสถานศึกษานั้นได้^๓

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงการมองภาพความสำเร็จของสถานศึกษา ที่ดำเนินการบริหารจัดการแล้วบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์สภาพการณ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ด้วยการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์และการประเมินวิสัยทัศน์ โดยการกำหนดทิศทาง และเป้าหมายเพื่อสร้างอนาคตผ่านวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

ด้วยเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยจึงทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามข้อตกลงการปฏิบัติงานของครู เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง
๒. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามข้อตกลงการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง
๓. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามข้อตกลงการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยมีระเบียบและวิธีการศึกษา ดังนี้

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑.๑ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง ปีการศึกษา ๒๕๖๕ จำนวน ๑,๒๗๖ คน

๑.๒ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครู สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองจำนวน ๓๐๕ คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

^๓ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คู่มือการบริหารจัดการคุณภาพ, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๓), หน้า ๕.

จากตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ % และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดสถานศึกษาได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐๕ คน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างเป็นแบบสอบถามปลายปิด ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ๕ ระดับ มีคำถามจำนวน ๕๘ ข้อ แบ่งออกเป็น ๕ ด้าน มีค่าความเชื่อมั่น ๐.๘๘

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามข้อตกลงการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Capital Letter) ๕ ระดับมีคำถามจำนวน ๓๘ ข้อ แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ค่าความเชื่อมั่น ๐.๘๘

๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลรายละเอียดดังนี้

๓.๑ ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ จากสำนักบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ลงวันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

๓.๒ ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามผ่าน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง โดยใส่ซองแบบสอบถามในซองเอกสารของแต่ละโรงเรียนใน วันที่ ๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

๓.๓ ผู้วิจัยให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ โดยแนบซองไปรษณีย์ที่ติดแสตมป์เรียบร้อยแล้ว

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๔.๑ นำแบบสอบถามที่ได้รับตอบคืนจากผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มาตรวจสอบความถูกต้อง และมีความสมบูรณ์ในการตอบ

๔.๒ นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัส และทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

๔.๓ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ

๔.๔ วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของลิเคิร์ต

๔.๕ วิเคราะห์การปฏิบัติงานตามข้อตกลงการปฏิบัติงานของครู วิเคราะห์ข้อมูลโดย หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของลิเคิร์ต

๔.๖ วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามข้อตกลงการปฏิบัติงานของครู โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ใช้เกณฑ์การแปลความหมายระดับความสัมพันธ์

๔.๗ วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามข้อตกลงการปฏิบัติงานของครู โดยใช้สมการพยากรณ์อย่างง่าย $Y = 2 + bx$ จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

๑. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๘๘$, S.D. = ๐.๓๑) โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = ๔.๙๒$, S.D. = ๐.๒๙) รองลงมาคือ ด้านการเป็นผู้นำองค์กร ($\bar{X} = ๔.๘๙$, S.D. = ๐.๓๔) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ($\bar{X} = ๔.๘๒$, S.D. = ๐.๓๓)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
๑	ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_1)	๔.๙๒	๐.๒๙	มาก	๑
๒	ด้านการเป็นผู้นำองค์กร (X_2)	๔.๘๙	๐.๓๔	มาก	๒
๓	ด้านการติดต่อสื่อสาร (X_3)	๔.๘๒	๐.๓๓	มาก	๕
๔	ด้านการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง (X_4)	๔.๘๘	๐.๒๘	มาก	๔
๕	ด้านการสร้างแรงจูงใจ (X_5)	๔.๘๙	๐.๒๙	มาก	๓
	ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๘๘	๐.๓๑	มาก	

๒. ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีการการปฏิบัติงานตามข้อตกลงการปฏิบัติงานของครู ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๘๔$, S.D. = ๐.๔๕) โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = ๔.๘๕$, S.D. = ๐.๔๔) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = ๔.๘๔$, S.D. = ๐.๔๕) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ($\bar{X} = ๔.๘๒$, S.D. = ๐.๔๕)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
๑	ด้านการจัดการเรียนการสอน (Y_1)	๔.๘๕	๐.๔๔	มาก	๑
๒	ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน (Y_2)	๔.๘๒	๐.๔๕	มาก	๔
๓	ด้านการพัฒนาตนเอง (Y_3)	๔.๘๔	๐.๔๕	มาก	๒
๔	ด้านการพัฒนาวิชาชีพ (Y_4)	๔.๘๓	๐.๔๕	มาก	๓
	ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๘๔	๐.๔๕	มาก	

๓. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามข้อตกลงการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ ประกอบด้วย ด้านการสร้างแรงจูงใจ โดยร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลภาวะผู้นำภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารได้ร้อยละ ๑๕

ปรากฏตารางผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามข้อตกลงการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร(X)	การปฏิบัติงานตามข้อตกลงการปฏิบัติงานของครู (Y)				
	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	๒.๙๓	๐.๒๖		๑๑.๒๔	๐.๐๐
ด้านการสร้างแรงจูงใจ (X_5)	๐.๓๗	๐.๐๕	๐.๓๙	๗.๒๘	๐.๐๐

$$R = ๐.๓๙ \quad R^2 = ๐.๑๕ \quad SE_{est} = ๐.๒๗ \quad Adjusted \ R^2 = ๐.๑๕ \quad a = ๒.๙๓ \quad F = ๕๒.๙๙$$

**P<.๐๑, *P<.๐๕

อภิปรายผลการวิจัย

๑. ผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสูงสุด คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับต่ำสุด คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ด้านความคิดสร้างสรรค์ที่สูงสุด ถือได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเล็งเห็นถึงความสำคัญของในด้านความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้อื่นด้วยความรู้ เทคนิค วิธีการหรือแนวทางแบบใหม่เพื่อส่งเสริม กระตุ้นและให้โอกาสครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้พัฒนาความรู้ความสามารถและศักยภาพในการทำงานที่เพิ่มขึ้น มีความกล้าคิด กล้าตัดสินใจอย่าง

สร้างสรรค์ คิดริเริ่มสิ่งใหม่ในการเปลี่ยนแปลงหรือปฏิรูปลักษณะใหม่ เป้าหมายใหม่ คิดอย่างใคร่ครวญ รอบคอบ และคิดอย่างมีจินตนาการที่หลากหลาย มีความคิดริเริ่ม รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลในสถานศึกษา เพราะความคิดสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นความสามารถที่จำเป็นในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจำเป็นต้องมีความสามารถในการจูงใจ ประสานงาน และนำบุคคลอื่น ๆ อย่างมีวิสัยทัศน์ จินตนาการ และความยืดหยุ่นด้วยวิธีการ หรือแนวทางใหม่ ๆ อย่างท้าทายและสร้างสรรค์^๕

๒. ผลการวิจัยที่พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีการปฏิบัติงานตามข้อตกลงการปฏิบัติงานของครู ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ดังนั้นครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีการจัดการเรียนรู้ในด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นอันดับสูงสุด แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนการจัดทำหลักสูตร และหรือพัฒนาหลักสูตร เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ เป็นคนดี คนเก่ง มีปัญญา มีศักยภาพ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ รูปแบบที่หลากหลาย และเหมาะสมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนการสอนเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้และเห็นคุณค่าของการเรียน โดยครูผู้สอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รู้วิธีคิดวิธีการดำเนินชีวิต สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ และสามารถนำมาแก้ปัญหาได้อย่างครบถ้วน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมทางวัฒนธรรมที่ดีงาม^๕

๓. ผลการวิจัยที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามข้อตกลงการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ประกอบด้วย ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการเป็นผู้นำองค์กร ด้านการติดต่อสื่อสาร การเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง และการสร้างแรงจูงใจ โดยร่วมกันพยากรณ์การปฏิบัติงานตามข้อตกลงการปฏิบัติงานของครู ได้ร้อยละ ๑๕ ซึ่งด้านปัจจัยอิสระที่มีปัจจัยการส่งผลกระทบมากที่สุด มี ๒ ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างแรงจูงใจ และด้านการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง โดยผู้

^๕ กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์, “โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา”, ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๕), บทคัดย่อ.

^๕ อัญชลี คล้ายขำ, ปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลธร และชลธิป สมานิติ, “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย”, วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๔) : ๑๙๕-๒๐๗.

บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ในด้านการสร้างแรงจูงใจ และด้านการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง โดยการสร้างแรงจูงใจในการทำงานของครูผู้สอนเป็นการโน้มน้าวใจให้ครูผู้สอนแสดงพฤติกรรมในการทำงานเชิงบวกออกมา ได้แก่ ความตั้งใจ ความเต็มใจ และการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ เพราะเป็นแรงผลักดันที่ส่งผลต่อบุคคล ที่สามารถอธิบายถึงทิศทางความพยายามของบุคคลที่พึงปรารถนา เพื่อให้ไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายเฉพาะ แรงจูงใจถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ของตัวบุคคล ประสบความสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากมีการบริหารบุคคลที่ดีจะสามารถหาคนดีมีความสามารถ มีคุณธรรมและแรงจูงใจที่จะให้บุคคลเหล่านั้นได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถแล้ว และกระบวนการอื่น ๆ ก็จะสามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสนใจกับเรื่องการสร้างแรงจูงใจเป็นอย่างมาก เพื่อที่จะได้สามารถคาดคะเนและกำหนดแนวทางของพฤติกรรม ในการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กรได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ในด้านการสร้างแรงจูงใจแล้วนั้น ยังต้องมีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ในด้านการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง เพราะการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง จะมองเห็นปัญหาขององค์กร และมีความรู้ลึกถึงการเปลี่ยนแปลงขององค์กร ผ่านกระบวนการสร้างความร่วมมือ การมอบอำนาจให้กับบุคคล การตรวจสอบความก้าวหน้าของการเปลี่ยนแปลง และการสร้างวัฒนธรรมเชิงบวก เป็นกระบวนการที่ผู้นำเข้าไปเกี่ยวข้องกับผู้ตามด้วยการสร้าง ความสัมพันธ์ที่เป็นการยกระดับแรงจูงใจ และระดับจริยธรรมให้สูงขึ้น มีการกระตุ้นให้ผู้ตามปฏิบัติ ตามสิ่งที่มีมากกว่าการคาดหวัง มีความเชื่อมั่นที่จะปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุตามสิ่งที่ปรารถนา และใช้ความพยายาม เพื่อยกระดับความต้องการของผู้ตามให้มีลำดับความต้องการที่สูงขึ้น โดยชักนำให้ ผู้ร่วมงานและผู้ตามมองไกลเกินกว่าความสนใจของพวกเขา เพื่อไปสู่สิ่งที่จะทำให้กลุ่มได้ประโยชน์ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะโน้มน้าวผู้อื่นให้ทำมากกว่าที่ผู้ตามตั้งใจไว้ตั้งแต่ต้น และผู้ตามคิดว่ามันจะ เป็นไปได้ ผู้นำจะมีความท้าทาย ความคาดหวัง โดยมุ่งไปที่ภารกิจและวิสัยทัศน์ของงานด้วยความสนใจที่เกิดขึ้นภายในตนเอง มุ่งการบรรลุความต้องการในระดับที่สูง และทำให้ผู้ตามมีความมั่นใจใน การที่จะใช้ความสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จในภารกิจนั้น^๖

^๖ เกศสุดา รัชฎาวิชิตกุล และจุฑารัตน์ นิรันดร์, “บทบาทผู้บริหารในการพัฒนาภาวะผู้นำของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต ๑”, วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธ, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๖๓) : ๑๔-๒๖.

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ ดังนี้

๑. ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ด้านการสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้การปฏิบัติงานตามข้อตกลงการปฏิบัติงานครูมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
๒. ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ด้านการสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของครูมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดียิ่งขึ้น
๓. ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ด้านการสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้ครูได้มีการพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น
๔. ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ด้านการเป็นผู้นำ ในการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ครูได้มีการพัฒนาวิชาชีพของตนเองให้ดียิ่งขึ้น
๕. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ควรส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์. “โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา-อาชีวศึกษา”. *ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๕.
- เกศสุดา รัชฎาวิชิตกุล และจุฑารัตน์ นิรันดร์. “บทบาทผู้บริหารในการพัฒนาภาวะผู้นำของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต ๑”. *วารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๖๓) : ๑๔-๒๖.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *คู่มือการบริหารจัดการคุณภาพ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๖๒.
- อัญชลี คล้ายขำ, ปิยะนันท์ หิรัญย์โชโลทร และชลธิป สมานิต. “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย”. *วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๔) : ๑๙๕-๒๐๗.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. “คู่มือการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินตำแหน่ง และวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://otepc.go.th/images/00YEAR2564/03_PV1/1Mv9-2564.pdf/ [๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖].

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. “แผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.bkkedu.in.th/> [๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖].